

Між ЗДВИЖЕМ і УЖЕМ – передзоння

Danylo KULYNYAK. The "Peredzonja" is situated between Uzh and Zdvyzh.

The struggle with consequences of the Chernobyl catastrophe is the all-days grim reality for the majority of the inhabitants of the Ivankiv district , which is contiguous to the Chernobyl exclusion zone. Our correspondent D.Kulynyak tells us, how "Peredzonja" is.

Весна цього року видалася ранньою – вже в березні розпочали посівну хлібороби Іванківщини, чи не найпівнічнішого району України. Району специфічного, адже ж до його складу входить нині і Чорнобильщина, зона відчуження. Тож свіжозорана рілля і трактори з сівалками на ній біля колючого дроту загорожі зони відчуження при бажанні можна сприймати і як життєстверднооптимістичний символ непереможності, відродження. По цій ріллі, наче агроном, заклопотано-діловито

висцибував самотній лелека, щось шукаючи в ній, порпаючись довгим дзьобом. А над землею в бездонному небі ще линули на північ останні запізнілі ключі й ватаги перелітних птахів, їхні голоси бентежили душу – цими ключами Природа остаточно ніби відімкнула темницю, в якій чекала свого часу Весна. Одвічне Колесо Життя.

Та, розговорившись з механізаторами КСП, що в селі Дитятки, Олександром Скуратівським, Миколою Чубоком, Василем Чернюком та керівником Іванківського райсіль-

госпуправління Василем Гутівським, котрі поралися біля своєї техніки, засипали ячмінь у сівалки, ніби обпікаєшся чужою бідом. Чужою, яка майже відразу стає твоєю, оскільки переважна більшість селян України нині в такому ж, якщо ще не гіршому, становищі. Люди роками не отримують зарплати, не бачать живої, чесно заробленої копійки.

І тут вже не до весняних ідилій. Але одвічна селянська мудрість – що б там не було, а сіяти треба. От і сіють на тлі колючого дроту зони відчуження механізатори з Дитяток

сіють. Довелося керівникам з Іванкова і Дитяток відписуватися в різні інстанції, пояснення в прокуратуру давати. Ледь кримінальну справу не порушили. А за що, питається? За природне хліборобське бажання землю свою засівати? Та за це дякувати треба, слава Богу, що ще люди такі знаходяться. Якщо ці недолугі правила і статус зони відчуження застаріли, то їх міняти або скасовувати треба, у будь-якому разі, до потреб людей і здорового глузду пристосовувати, а не перетворювати в догми, у прокрустове ложе. Адже ж радіаційне забруднення ґрунту на цій ділянці по обидва боки загорожі з колючого дроту практично однакове, воно там мінімальне. Зрештою, як і у всій південній частині зони відчуження, практично "чистій"

ячмінь на фураж. Ця поліська земля не дуже щедра на урожай, десь по 20 центнерів зерна ячменю з гектара сподіваються зібрати в жнива. В будь-якому разі, це краще, ніж нічого. Засівали минулого року кількасот гектарів (у порядку експерименту, та й орана земля в цих краях цінується, зайвою не буває) безпосередньо в зоні відчуження, відразу за колючим дротом і урожай зібрали. Сподівалися, що ці кількасот гектарів для КСП дуже придадуться. Еге, та не так сталося, як гадалося. Знайшлися "законники", які побачили в цьому ледь не злочин – мовляв, не можна в зоні відчуження займатися сільським господарством, правила і статус зони не дозволяють. Цього року там вже нічого не

по річці Уж – на цих землях вже цілком можна (і треба!) нормально господарювати. На мою думку, зону відчуження взагалі доцільно зменшити не лише до річки Уж, а й далі, до межі десятикілометрової зони, бо нині ця держава в державі обходиться Україні надто дорого. Варто утворити окрему адміністративно-територіальну одиницю, меншу, ніж область, але більшу, ніж район, об'єднавши Іванківський, колишні Поліський, Чорнобильський (а можливо, і Народицький) райони, зону відчуження в єдину округу з центром у Іванкові (надавши Іванкову статус міста). Така реорганізація зекономила б державі мільйони гривень. Та поки що все робиться навпаки. Кілька років тому було чима-

ло публікацій про недоцільність створення нового райцентру в селі Красятичі за 20 км від Іванкова – замість виселеного селища Поліського. Все одно створили. І нічого, що в новому районі всього 8500 жителів, з них 8 тисяч, тобто понад 90 відсотків, пенсіонери, які мешкають в десятку напівпорожніх сіл. Та лише в одній Новопетрівській сільській раді жителів значно більше, ніж у цьому, з дозволу сказати, районі. Нескладно підрахувати, в скільки мільйонів гривень обійшлося (і ще обійдеться) створення цього нового "району" з райцентром "Нью-Красятичі". Адже ж це не менше сотні працівників різноманітних районних служб і структур, керівників районного рівня, їхньої обслуги тощо – і всім же їм потрібно платити справну зарплату, надавати житло, різні чорнобильські пільги. І це при тому, що вже кілька років цей "район" фактично і так на утриманні Іванкова, який перебрав на себе функцію єдиного райцентру, від виплати пенсій починаючи. Тож чи варто викидати державні гроші на вітер, будуючи новий центр району, жителі якого в силу чисто природних причин за якийсь десяток років просто вимруть від старості? Чи не доцільніше було б ці кошти використувати для забезпечення нормального людського життя мешканцям цього враженого Чорнобильською катастрофою краю?

Адже ж багато хто нині навіть належних "гробових" та інших чорнобильських виплат не одержує, бо у держави немає коштів. А для багатьох же потерпілих саме ці гроші є чи не єдиним засобом для існування. Невже мало було закопано після Чорнобильської катастрофи державних коштів хоча б у газифікацію сіл, невдовзі виселених? Адже було відомо, що села підлягають виселенню, – а все одно газифіковували. Мабуть, в такий спосіб комусь було дуже зручно заробляти гроші, розкрадати державну власність. Чи не повто-

риться ця ситуація і з новим районним центром?

Попри всі економічні труднощі сьогодення, в Іванкові все-таки вирує життя. Через це містечко нині пролягає основна дорога на Чорнобиль, багато його мешканців працювали і працюють в зоні відчуження, чимало між ними і учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, а щодо потерпілих від неї, то ними є фактично всі жителі району. Це містечко має всі підстави стати помітним культурним центром.

Адже ж цей край – батьківщина видатних митців Марії Примаченко, її сина Федора Примаченка, Ганни Верес, Василя Скопича, – їхні роботи можна побачити в Іванківському краєзнавчому музеї. Інша річ, що він переважно зачинений, але це пояснюється просто: музей на громадських засадах, в ньому немає жодного штатного працівника. Та є гарне, цілком придатне просторе приміщення в мальовничому парку над Тетеревом, цікаві експонати. Тож варто

надати йому статус державного, хоча б з трьома штатними працівниками, та й створити на його базі музей не лише Іванківщини, а й Чорнобильщини, всього цього, нині переважно безлюдного, краю, потерпілого від Чорнобильської катастрофи. Відвідували б цей край з багатою історією всі, хто їде до Чорнобиля, зокрема іноземці, а не лише місцеві жителі. В Іванкові діють районне літературне об'єднання "Любидва" і дитяча літературна студія "Первоцвіт" – місцеві літератори друкують свої твори не лише в районній газеті, а й в київських виданнях, а Григорій Іваненко з Іванкова є автором двох збірок поезії – він член Спілки письменників України.

Разом з посівною, в

кінці березня в Іванкові проходив районний фестиваль дитячої творчості "Юні таланти Іванківщини".

... зону відчуження взагалі доцільно зменшити не лише до річки Уж, а й далі, до межі десятикілометрової зони, бо нині ця держава в державі обходиться Україні надто дорого. Варто утворити окрему адміністративно-територіальну одиницю, меншу, ніж область, але більшу, ніж район, об'єднавши Іванківський, колишні Поліський, Чорнобильський (а можливо, і Народицький) райони, зону відчуження в єдину округу з центром у Іванкові (надавши Іванкову статус міста). Така реорганізація зекономила б державі мільйони гривень.

Мені особисто найбільше запам'яталися акварелі Надії Правдивої. Але на ньому були представлені інші цікаві роботи юних авторів, лунали пісні, музика дитячих колективів. В цьому неабияка заслуга директора районного будинку дитячої творчості Галини Марченко.

Про моральний рівень суспільства судять по ставленні до дітей і старих людей. Керівники

Іванківського району дбають про них. Недавно в Іванкові відкрили дитячий будинок для сиріт і напівсиріт, в Горностаїполі – будинок-інтернат для людей похилого віку. А міжколгоспний будинок ветеранів праці в селі Приборськ діє вже не перше десятиріччя, – його, попри всі економічні труднощі, утримує місцеве КСП, яке вже багато років беззмінно очолює досвідчений

господарник Галина Кобернюк. Так живе передзоння. Між Здвижем і Ужем, чарівними поліськими річками, поліщуки повертають до нормального життя свій уражений Чорнобильською катастрофою край. Повсякденною працею, силою духу, виваженим оптимізмом. Тут не почуєш гучних красивих фраз, – люди до них не звикли. Та всі вони, хто більше, хто менше, гартовані Чорнобильською трагедією. Гартовані і згуртовані. Патріоти в кращому розумінні цього слова.

Данило КУЛИНЯК,
фото

Валерія КРИМЧАКА

